

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Bæredygtige uddannelser i hele landet

Med epX skal alle unge have et attraktivt ungdomsuddannelses tilbud i nærheden, selv om særligt landområderne er udfordret af den demografiske udvikling.

Flere steder i landet er der allerede i dag faldende ungdomsårgange. Frem mod 2035 vil cirka halvdelen af landets kommuner opleve et fald i ungdomsårgangene på ti procent eller mere sammenlignet med i dag. Det betyder også, at det år for år bliver sværere at udbyde mange ungdomsuddannelser i provinsen.

I dag er stx det ungdomsuddannelses tilbud, som flest unge har relativt kort transporttid til. Stx findes i 85 ud af 87 byer med ungdomsuddannelser, hf i 70 ud af 87 byer, mens grundforløb 1 på erhvervsuddannelser udbydes i 59 ud af 87 byer. På hf og grundforløb 1 er der i betydeligt omfang tale om små udbud med begrænsede valgmuligheder i forhold til faglig specialisering og få unge elever. På grundforløb 1 er mere end halvdelen af udbuddene mindre end 50 elever.

Der lægges derfor op til, at institutioner, afdelinger og uddannelsesudbud opdeles og fusioneres til større enheder for at understøtte et bæredygtigt elevgrundlag og et socialt attraktivt ungemiljø. Ikke sådan, at den geografiske dækning svækkes, men ved at samle tilbuddene inden for samme by.

EpX vil blandt andet blive udbudt på skoler, der i dag udbyder hhx, htx eller erhvervsuddannelser, herunder landbrugsskoler og social- og sundhedsskoler. Disse skoler har overordnet de mest egnede rammer til at rumme epX med værksteder, faglokaler, simulationsrum, mv. EpX kan også blive placeret på samme institution som stx. Det kan understøtte en bred geografisk dækning af epX og bæredygtige institutioner med stærke ungemiljøer i mindre byer. Herudover kan samplacering af epX og stx i de store byer blandt andet medvirke til at sikre en balanceret elevsammensætning.

Den konkrete institutionsplacering vil blive fastlagt senere.

Figur 1: Illustrativt eksempel på byer med både stx og epx i nyt ungdomsuddannelsessystem, 2035.

Anm.: Opgørelsen tager udgangspunkt i de 87 byer, der i dag har en ungdomsuddannelsesinstitution (en afdeling). Afdelinger med en afstand, der er mindre end 5 km, er i udgangspunktet angivet til at være placeret i samme by. Ved en afstand på over 5 km (fra nærmeste afdeling) er afdelingerne angivet til at være placeret i forskellige byer. Byen Storkøbenhavn indeholder i denne opgørelse en række gymnasier i Københavns omegnskommuner. Marstal og Ishøj forudsættes alene at have udbud af epx i det nye ungdomsuddannelsessystem. Kortet inkluderer ikke landbrugsskoler.
Kilde: Danmarks Statistik og Børne- og Undervisningsministeriet.

Med en ny ungdomsuddannelse og en samling af uddannelserne på færre institutioner er det regeringens ambition, at langt de fleste unge fremover vil få mulighed for at gå på institutioner med en attraktiv størrelse. Det vil mange steder i landet være en forøgelse af antallet af skolekammerater og med et sigte om en væsentlig styrkelse af ungemiljøet. Særligt for de elever, som i dag vælger en erhvervsuddannelse efter grundskolen.

Uden institutionstilpasninger vil elevgrundlaget på en del institutioner være udfordret i 2035 på grund af faldende ungdomsårgange. Regeringen ønsker et bredt geografisk udbud af hhx, stx og epx. Derfor lægger regeringen op til, at der - ud over at samle institutioner - afsættes finansiering til at understøtte uddannelsesinstitutioner og uddannelsesudbud i nogle af de mindre byer, som forventeligt vil have et lavt elevgrundlag.

Regeringen ønsker også, at der er en balanceret elevsammensætning på stx, hhx og epx. Derfor skal der udvikles en konkret elevfordelingsmodel, som tilpasser elevsammensætningen i de få områder, der oplever faglige, pædagogiske eller sociale udfordringer.